

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ЕКЗАРХ АНТИМ I"

4002, гр. Пловдив, ул. "Захари Стоянов" № 86

тел: 032/ 331 - 386, e-mail: school@ekzarhantim1.com

**ПРОГРАМА ЗА ПОДКРЕПА
НА
ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО,
ЕКОЛОГИЧНОТО И
ИНТЕРКУЛТУРНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ
В ОУ „ЕКЗАРХ АНТИМ I” -
ПЛОВДИВ**

*Настоящата програма е приета с Решение № 29 на Педагогически съвет -
Протокол № 18/07.09.2021 г. и е утвърдена със Заповед № РД-10-1072/07 септември
2021 г. на директора на училището*

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма отразява училищната Политика за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

Програмата по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование е механизъм, чрез който се регулират процеси и се регламентира система от дейности за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в училище.

ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА И СРОК НА ДЕЙСТВИЕ

Настоящата програма обхваща учениците от начален и прогимназиален етап на основното образование в училище.

Настоящата програма е дългосрочна: за период до четири години. Подлежи на изменение, допълнение и актуализация при промяна на нормативните актове и вътрешноинституционалните документи в срок до 15 дни от настъпване на промяната.

ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Настоящата програма е построена върху няколко **принципа**:

- Интеграция и интердисциплинарност през целия период на обучение, без да се предвиждат допълнителни учебни часове, чрез използване на съдържателния и технологичен капацитет на учебните програми по учебните предмети от общообразователната, разширената/допълнителната подготовка, както и при организирането на часа на класа; програмите за дейностите по интереси в целодневната организация на учебния ден и заниманията по интереси;
- Спираловидност на придобиване на знания, умения и отношения;
- Активност в позицията на учене на ученика;
- Ориентираност към всяко дете, равен достъп за всеки и всички, сътрудничество.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

ОБЩА ЦЕЛ: Придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

КОНКРЕТНИ (СПЕЦИФИЧНИ) ЦЕЛИ:

1. Формиране, развиване и повишаване на взаимосвързаните компоненти на гражданското образование: гражданско знание, граждански навици, граждански добродетели
2. Развиване на знания, умения и нагласи за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот, и насочване към всички аспекти на здравето.
3. Осъзнаване на екологичните проблеми, усвояване на знания, формиране на нагласи, ценности и чувство на отговорност за рационалното използване на природните ресурси, както и насърчаване на действия по посока опазване на природата и устойчиво развитие; разбирането и грижата на подрастващите за бъдещето на планетата, с развитието на съвременен тип мислене и поведение – адекватен на измененията в климатичните условия, стила на живот, уважение и грижа за природата.

4. Формиране, развиване и повишаване на знанията, уменията и отношенията за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения

ДЕЙНОСТИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

1. Самостоятелно планиране на дидактическата работа на педагогическите специалисти на учителски длъжности в обучението за придобиване на общообразователна подготовка чрез:

1.1. смяна на фокуса на обучението от преподаване на знания към овладяване на ключови компетентности (компетентности в областта на българския език; умения за общуване на чужди езици; математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите; дигитална компетентност; умения за учене; социални и граждански компетентности; инициативност и предприемчивост; културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество; умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт), преносими умения и на умения за живот и работа през 21 век;

1.2. ясни и постижими цели и очаквания;

1.3. включване на различни техники, методи и инструменти за интегриране на учебното съдържание; осъществяване на междупредметни връзки и за работа върху усвояване на свързващите (трансверсални) компетентности у учениците;

1.4. свързване на знанията и уменията от различни области за прилагане на наученото в практически ситуации, поощряване на ученето чрез правене, изследване, откриване, преживяване, игра;

1.5. прилагане на формиращо оценяване и въвеждане на самооценяването като част от формиращото оценяване;

2. Самостоятелно планиране на дидактическата работа на педагогическите специалисти на учителски длъжности в обучението за придобиване на разширена подготовка чрез прилагане на интердисциплинарни учебни програми.

3. Реализиране на занимания и дейности в часа на класа, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, за развитие на класа като общност, за ученическото самоуправление и др. чрез дискусии, ролеви игри, гост-лектори и др. (Приложение № 1: Примерни теми за занимания и дейности в остатъка от часове, предвидени за часа на класа)

4. Планиране и реализиране на учебни проекти

5. Реализиране на дейности и проекти в заниманията по интереси в групите за целодневна организация на учебния ден модулно или равномерно през учебното време за придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

6. Извънкласни и извънучилищни форми на работа (пътувания с образователна, възпитателна, културно-развлекателна и опознавателна цел под формата на лагери, екскурзионно летуване, походи, училища сред природата; дейности в извънучилищна обучаваща среда чрез посещение на различни културни и/или научни институции, музеи и исторически и природни обекти; поощряване участието в детски и младежки конкурси; изложби на ученически продукти и други)

7. Дейности на психолога (лектории и дискусии за груповите процеси, социалните норми, културните аспекти, интеракциите между децата/учениците за целите на изграждане на позитивен психологически климат, превенция и интервенция чрез работа в малки групи и на ниво паралелка/клас; дейности за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие; кариерно и образователно консултиране; консултиране на ученици, педагогически специалисти, родители и непедagogически специалисти; посредничество

при конфликти в институционална среда; междуинституционални срещи и сътрудничество и други)

8. Ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище (запознаване със състава, функциите и дейностите на ученическите съвети на различните нива; съдействие за включване на учениците в ученическите съвети; подкрепа за разработване и реализиране на план на дейностите; съдействие при работата на ученическите съвети на ниво паралелка/клас/училище; организирането и реализирането на ученически събития и инициативи и др.)

9. Дейности по обща подкрепа за личностно развитие:

9.1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти (обмен на информация и на добри педагогически практики; регулярни срещи за преглед и обсъждане на информация за обучението и развитието на учениците; определяне на конкретни дейности от общата подкрепа, насочени към превенция на насилието, преодоляване на проблемното поведение и превенция на обучителните затруднения)

9.2. Допълнително обучение по учебни предмети;

9.3. Допълнително консултиране по учебни предмети (достъпно за всички ученици; провежда се извън редовните учебни часове от учителите по предмети ежеседмично в рамките на учебната година по утвърден от директора на училището график)

9.4. Кариерно ориентиране на учениците (индивидуално и групово информизиране и консултиране, индивидуална и групова работа и работа по програми за кариерно ориентиране с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда)

9.5. Прилагане на програма за занимания по интереси за съответната учебна година с включени дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие, както и за придобиване на умения за лидерство; дейности, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически участия и изяви по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище

9.6. Библиотечно-информационно обслужване (осигуряване на достъп до наличния библиотечен фонд, както и обособяване на кътове за четене в рамките на училищната среда; достъп до глобалната мрежа чрез безжичен интернет и др.)

9.7. Грижа за здравето (достъп на учениците до медицинско обслужване; реализиране на

програми, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и други, вкл. с участието на родители и гост-лектори - експерти в съответната област)

9.8. Поощряване с морални и материални награди (връчване на награда „Антимовец“, грамоти, сертификати, плакети, предметни награди, парични награди и др. в зависимост от възможностите на училището и постиженията на учениците, и при условия и ред, определени с Правилника за устройството и дейността на училището)

9.9. Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение (включване на отделни ученици в дейности за въздействие върху вътрешната мотивация, както и оказване на психологическа подкрепа)

9.10. Дейности за превенция на обучителните затруднения (определяне на дейности от общата подкрепа за личностно развитие за целите на превенцията на обучителните затруднения; определяне на ученици, на които е необходимо да се извърши оценка на индивидуалните им потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие)

- 10. Работа по проекти** (разработване на проектни предложения; реализиране на одобрени проектни предложения; въвличане и ангажиране на ученици и заинтересовани страни в реализирането на проектните дейности; публичност на събитията и други)
- 11. Организиране на и включване в доброволчески дейности, кампании и събития** (Кампании за озеленяване на площите на открито и на закрито; Кампания „Капачки за бъдеще“, Акция „Жълти стотинки“ и други)
- 12. Организиране на и включване в кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници**
- 13. Организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и др.** (Седмица на бащата, Инициатива „Аз и тати с обич за мама“, Кампания „Предай лист – спаси дърво“ и други)
- 14. Поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (интернет страница, фейсбук страница)**
- 15. Взаимодействие и сътрудничество между училището, семейната среда, държавни и местни институции, неправителствени организации за осигуряване на позитивна образователна среда, споделяне на ресурси, работа по проекти и в мрежи** (срещи-разговори с гост-лектори, провеждане на съвместни събития и други)
- 16. Насърчаване на информалното учене на територията на училището за научаване чрез правене извън часовете за формално образование и неформално обучение**
- 17. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот** (анкетни проучвания)
- 18. Изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, насърчаваща спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности чрез училищни ритуали и символи** (ползване на училищно униформено облекло, лого, слоугън, знаме, химн)
- 19. Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание** (изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти; поставяне на националния флаг)
- 20. Осъществяване на интеркултурно образование и подкрепа за мултикултурна среда** (участие в събития и инициативи, свързани с толерантността, културното многообразие и други)

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Акцентите на образованието през 21 век и процесите на глобализация изместват същността на образованието: от образование за цял живот в образование през целия живот. Образователният подход акцентира все повече върху развиването на ключови компетентности. Това означава образованието да се осмисли като глобален феномен: формиране на система за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование с непрекъснато действие.

С изпълнението на програмата се очаква положителен ефект в няколко направления:

- Придобити компетентности, посочени в рамковите изисквания по чл. 14, ал. 2 от Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование
- Придобити компетентности за активно взаимодействие със социалната среда;
- Придобити компетентности за разбиране на и включване в демократични процеси;

- Повишена култура на поведение и взаимоотношения;
- Придобити умения за живот: способности за адаптивно и позитивно поведение, което дава възможност на учениците да се справят ефективно с изискванията и предизвикателствата на всекидневния живот; способности да вземат информирани решения, да решават проблеми, да мислят критично и креативно, да общуват ефективно, да се справят и да управляват живота си по здравословен и продуктивен начин.

Приложение № 1

Примерни теми за занимания и дейности в остатъка от часове, предвидени за часа на класа, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, за развитие на класа като общност, за ученическото самоуправление и др.

№	Примерна тема	Свързана с:	Подходяща за:
	Значими празници/събития на паралелката (изработване на календар)	Развитието на класа като общност	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Историята на живота ми (тренинг за запознаване и опознаване)	Развитието на класа като общност	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Тренинги за изграждане на паралелката като общност (Празнуване на постижения, Приятелски петък, Бинго, Изразяване на емоции и др.)	Развитието на класа като общност	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Ученическият съвет - форма на ученическо самоуправление на ниво паралелка в училище (състав, функции и дейности)	Ученическото самоуправление	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Ученическият съвет на класа - форма на ученическо самоуправление на ниво клас в училище (състав, функции и дейности)	Ученическото самоуправление	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Ученическият съвет на училището - форма на ученическо самоуправление на ниво училище (състав, функции и дейности)	Ученическото самоуправление	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Права на човека и мултикултурализъм	Гражданското и интеркултурното образование	7 клас
	Ако бях гражданин от друга „побратимена” страна	Гражданското и интеркултурното образование	7 клас
	Достойнство и свобода	Гражданското и интеркултурното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Равенство и солидарност	Гражданското и интеркултурното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап

			на основното образование
3	Моите ценности - нашите ценности - техните ценности	Гражданското и интеркултурното образование	Всички класове от прогимназиалния етап на основното образование
	Различен не означава по-лош (проблемът със стереотипите и дискриминацията в социалната дейност)	Гражданското и интеркултурното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Фолклорна палитра на семейните празници	Гражданското и интеркултурното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Кой кой е? – събиране на информация за дейностите на местно ниво на местното управление	Гражданското и интеркултурното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Действителността, в която живеем - няколко думи за демокрацията	Гражданското и интеркултурното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Моят дневник на храни и напитки	Здравното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Моят дневник на физическите активности	Здравното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Превенция на употребата на предмети и вещества, забранени за деца	Здравното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Хигиена и хигиенни навици	Здравното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Аз, гражданин, отговорен за околната среда, днес и в бъдеще	Екологичното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование

	Основни проблеми на околната среда (потребление и отпадъци)	Екологичното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Основни проблеми на околната среда (потребление на природни ресурси и ефектът му върху природата)	Екологичното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование
	Начини за опазване на природата (по света и у нас)	Екологичното образование	Всички класове от началния и прогимназиалния етап на основното образование